

Park Krajobrazowy Orlich Gniazd –położony jest na terenie województwa śląskiego i małopolskiego, rozciągnięty od Częstochowy po Olkusz i Dąbrowę Górniczą. Park Krajobrazowy Orlich Gniazd jest największym spośród siedmiu Parków Krajobrazowych na Wyżynie Krakowsko- Częstochowskiej i jednocześnie największym z ośmiu parków, wchodzących w skład Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Park Krajobrazowy Orlich Gniazd ciągnie się na długości około 70 km, od południowych krańców Pustyni Błędowskiej, Pomorzan, Rabsztyna i Jangrota na południowym wschodzie do przełomu Warty w okolicach Częstochowy na północnym zachodzie. Pas ten ma różną szerokość – od około 3 km między Ogrodzieńcem a Pilicą do ponad 25 km między Niegowonicami a Udorzem w Paśmie Smoleńsko- Niegowonickim.

Położenie Parku w zasięgu administracyjnym 8 miast: Częstochowy, Zawiercia i Dąbrowy Górniczej, Żarek, Łaz, Ogrodzieńca, Pilicy i Wolbromia, decyduje o bardzo dużym wpływie człowieka na jego krajobraz. Należy podkreślić, że 18 gmin „jurajskich” związanych terytorialnie z Parkiem Krajobrazowym Orlich Gniazd, łączy swoje wysiłki w kierunku lepszego wykorzystania walorów przyrodniczych Parku i poprawy jakości środowiska przyrodniczego na terenach najbardziej dotkniętych oddziaływaniem gospodarki ludzkiej. Wszystkie gminy należą do Związku Gmin Jurajskich.

Obszar parku podlega pod Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego (do 2009 roku Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych) i Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Powierzchnia Parku zajmuje 600 km kw., a dodatkowo otoczona jest otuliną liczącą 483 km kw. Obszar ten jest mocno zróżnicowany krajobrazowo i przyrodniczo. Budowa geologiczna to przede wszystkim twory jurajskie. Do charakterystycznych obiektów tutejszej przyrody nieożywionej, będących równocześnie atrakcjami turystycznymi, należą wapienne ostańce, doliny krasowe oraz jaskinie, których na terenie województwa śląskiego naliczono dotychczas przeszło pół tysiąca. W urozmaiconym krajobrazie Wyżyny znajduje się szereg różnorodnych zbiorowisk roślinnych, natomiast wśród zwierząt szczególnie charakterystycznymi gatunkami są nietoperze znajdujące schronienie w tutejszych jaskiniach, oraz rzadkie, ciepłolubne bezkręgowce. Wyjątkową atrakcją Jury Krakowsko-Częstochowskiej są średniowieczne zamczyska, które z powodu usytuowania na skalnych, trudno dostępnych wniesieniach, otrzymały nazwę Orlich Gniazd. Większość z nich to obiekty powstałe w czasach Kazimierza Wielkiego dla obrony ówczesnej, przebiegającej niedaleko granicy Królestwa Polskiego. Większość z nich znajduje się obecnie w ruinie. Na obszarze parku leży jedna z największych w Europie warowni, zamek Ogrodzieniec w Podzamczu. Inne, najbardziej znane obiekty Szlaku Orlich Gniazd, to twierdze w Mirowie, Bobolicach, Morsku i Smoleniu. Listę

tutejszych zabytków uzupełniają ponadto mniejsze fortyfikacje, pałace, a także interesujące obiekty sakralne, wśród których wyróżniają się warowne klasztory oraz kościółki. Pomysł objęcia terenów Jury ochroną poprzez stworzenie parku krajobrazowego, zrodził się w połowie XX w. Idea ta została wcielona w życie w latach 1980-82, gdy w różnych rejonach Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej utworzono kilka obszarów stanowiących tego rodzaju formę ochrony, a między innymi Park Orlich Gniazd.

Mapa Park Krajobrazowy Orlich Gniazd